SVENSKA CANADA TIDNINGEN HAS THE LARGEST CIRCULATION OF ANY SWEDISH NEWSPAPER IN CANADA.

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

Provincial Library Winnipeg Nov 14

ÅRG. (YEAR) 22. EN NUMMER 5 CENTS. WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 16 SEPTEMBER, 1914. 8 SIDOR NO. 37

På blixtturnee.

Några intryck från en resa genom Prärieprovinserna.

Trötta och ledbrutna efter den besvärliga bergsbestigningen i Banff, vaknade vi på morgonen den 21 aug. i Strathmore, en stad på 1,000 invånare väster om Calgary. De höga bergen hade nu försvunnit, och den vida, tröstlöst kala prärien utbredde sig för ögat. Tur var det nog för litet hvar, att vi här lika litet som på andra platser, vi genomrest, behöfde anlitaapostlahästarna, ty somliga i sällskapet voro mera döda än lefvande.

Vi besågo först C.P.R:s stora farm strax utanför staden. Denna mönsterfarm, som sysselsätter 48 man, anlades först af C.P.R. som ett slags experimentfarm. Man fann emellertid snart, att den icke blott bar sig, utan att den var nödvändig för att förse det stora bolagets hotell och restaurationsvagnar med lifsförnödenheter. All mjölk, smör, ost, kött och grönsaker, som förtäras på C.P.R:s hotell och tåg, komma från denna farm.

Synnerligen inträssant var den stora trädgårdsanläggningen med de storslagna drifhusen, där allehande blomster och grönsaker odlas. Ladugården, som rymmer 100 kor, är väl hållen, ren och luftig. Man håller nu på att bygga en ny ladugård, som snart är färdig. De präktigaste svinhus för de 140 svinen finnas äfven på denna farm. Man hade just satt ut en nyuppfunnen inrättning för svinen att skrubba sig mot, hvilken väckte pressmännens odelade inträsse. Nassarna däremot tycktes ännu icke förstå, hvad den skulle vara till, ty de ignorerade den fullkomligt.

Våra danska vänner funno till sin glädje ett första klassens mäjeri på farmen, och mr. J. P. Christensen, farmexperten från New York, fick ett stort, bredt "smil" öfver hela ansiktet, då han såg de sinnrika tjärnmaskinerna, separatorerna, de väldiga, glänsande mjölkflaskorna m. m. Mjölken var af den bästa beskaffenhet, det kuna nog alla intyga, som smakade på den. Det är med nöje vi anteckna, att separatorerna voro från De Laval.

I sällskap med mr. Forslund ställde vi några stycken kosan ut till mr. Alfred Johnsons farm, som ligger ett stycke utanför staden. Mr. och mrs. Johnson mottogo oss mycket vänligt. De hafva förut varit bosatta i Colorado, där de trifdes bra, men de äro fullt nöjda med de fem år, de tillbrakt i Canada. Skörden på mr. Johnsons farm lofvade ganska godt. Mr. J. håller sig äfven med en större hönsgård. Kalkonerna hafva emellertid här som på många andra platser i år dött i massor.

Jag hade äfven nöjet skaka hand med en annan svensk i Strathmore, nämligen mr. Joel Rosenquist, som bott i denna trakt i tio år.

iV fortsatte emellertid färden till Bassano, dit vi nådde någon gång på eftermiddagen. Från tåget hade vi haft nöjet beundra den stora indianreservationen, som ligger mellan Strathmore och Bassano. Indianerna bo här i små prydliga hus. Äfven finnes en storslagen skolbygnad. Allt såg fint och välskött ut.

Bassano är mest bekant för den väldiga damm, C.P.R. bygt i dess närhet. Själfva staden, som räknar cirka 1,200 invånare, har intet märkvärdigt att bjuda på. Dammen, dit vi genast foro i automobil, bjuder däremot på en sevärdhet af första rang. När man vet att denna kostat icke mindre än $5,000,000 kanske man kan göra sig en föreställning om dess imponerande mäktighet. Den är 750 fot lång. Hela C.P.R:s bevattningssystem har kostat den nätta summan af $12,000,000.

Sedan vi beundrat den storslagna dammen utvändigt —det vattenfall som här bildas är ett Niagara i miniatyr — gingo vi igenom den tunnel som går genom dammen under vattenytan. Här var mörkt och kusligt och vattnet dånade öfver ens hufvud. Jag kunde i halfmörkret urskilja, huru mr. Hansens från Aalesund annars så stadiga ben betänkligt darrade...

På hemvägen besökte vi ett ställe, där man som bäst höll på att borra efter gas för stadens räkning. Man hade kommit till 100 fots djup. Bassano har här lagt ned cirka $35,000.

Vi fingo äfven se en stor präktig farm vid namn "The white farm", tillhörig en rysk grefve. Här lägger man nästan uteslutande an på kreatursafvel, och finnas på denna farm exempelvis icke mindre ä 600 svin. Dess förvaltare påpekade, att det dock fanns rum för icke mindre än 2,00 0svin. Det kan man nästan kalla svinaktigt.

Skörden i denna trakt såsom på många ställen i södra Alberta totalt torkat bort i år. Det var nästan sorgligt att se de förbrända fälten.

C.P.R. bevattningssystem fingo vi äfven en aning om, i det vi då och då passerade bevattningskanaler. Mr. Forslunr sade, att här borde inga andra bosätta sig än sådana, som äro vana vid dylikt klimat, som icke veta, hvad regn vill säga.

Prärien kring Bassano verkade rent af betryckande. Icke ett hus, icke et träd så långt ögat såg. Icke ett sädesfält, icke en sjö. Ändlös, förtorkad prärie, så långt ögat såg. Endast kullarna här och där afbröto den stora enformigheten. Fjärran hörde man prärievargen tjuta, och litet hvar kände sig nog litet kuslig till mods.

Jag kom att tänka på, huru svårt det skulle vara att bo en sam ute på en dylik prärie, huru den stora tomheten och ensligheten till sist skulle krypa inpå en och kanske förvirra ens sinnen.

En af vårt sällskap — det var visst mr. Hansen — från Aalesund, som åter var framme — träffade en norrman, som tagit upp homestead på ett mycket ensligt ställe, där han bott allena. Mr. Hansen frågadehonom, hur länge han varit här i landet

"Tjugu år eller kanske femton", blef det något underliga och virriga svaret.

"Ja, me vet Ni då icke på året, hur länge Ni varit här?" utbrast mr. Hansen förvånad.

"Jo, nog vet jag det. Men man måste ta af lite, annars blir det för mycket."

Ensligheten hade tydligen blifvit den mannen för stark...

På kvällen gaf staden en splendid bankett för oss på ett af Bassanos hotell. Stämningen var den allra angenämaste, och tal höllos i långa banor. Mr. Norelius, vår store vältalare, gladde sig i sitt stilla sinne öfver att detta troligen var sista gången, han behöfde tala under denna resa.

Kl. 11 på kvällen skulle vårt tåg lämna Bassano. Klockan fattades blott en kvart i dena tid, då vi upptäckte, att en af sällskapet saknades, nämligen mr. E. Dahmen från James-

(Forts. å sid. 5).

SE[illegible]TE SVERIGE-POST.

Försvarsfrågans lösning. — Dödsfall. F-båts-insamlingen.—Amerikansk hedersdoktor.

— Beträffande förhandlingarna i försvarsfrågan meddelar D. N. att d. 24 aug. träffades full öfverenskommelse mellan ombuden för de i beslutet deltagande partierna, som tillsammans med statsministern förhandlat om ännu återstående punkter, där meningen gått i sär. Man väntar endast på försvarsutskottets konfirmerande af beslutet, som väntas skola ske vid det närmaste sammanträdet. Mot hr Staaffs garanterande af flertal för ett beslut i hufsaklig öfverensstämmelse med regeringsförslaget har, försäkrar tidningen, vid det frisinnade landsmötet ingen röst höjts.

— Söndags morgonen den 23 augusti sände sorgeflaggan på Hedensbergs gamla herresäte ett visserligen länge väntat, men dock lika smärtsamt dödsbud ut öfver Västmanlandsslätten: "gamle grefven", grefve Gustaf Hamilton, har slutat sin 88-åriga lefnadsbana. I honom bortgick en man som på ett sällsynt sätt förenade forna dagars aristokratiska uppfattning med en ny tids demokratiska lynne.

— Municipalnämnden i Katrineholms köping har ingått till k. m:t med begäran om stadsrättigheter från och med 1915, tills vidare dock ej med egen jurisdiktion.

— Redaktör J. Byström har fått mottaga utnämning som teol. dr vid Colgateuniversitetet i Hamilton, N. Y., där han idkade studier ett par år under förra hälften af 1890-talet efter afslutad kurs vid Betelseminariet i Stockholm.

— Enligt N. D. A. har styrelsen för Svenska pansarbåtsföreningen genom marinförvaltningen inlevererat ytterligare 1 milj. kr. till riksbanken. Föreningen har inlevererat tillhopa 5,303,099 kr.

— Stockholms rådhusrätt har afkunnat utslag i det af allmänne åklagaren mot mureriarbetaren P. A. Eriksson väckta tryckfrihetsmålet i anledning af utgifvande af flygbladet "Proklamation till Sveriges värnpliktsskyldiga arbetareungdom. Eriksson dömdes till sex månaders fängelse.

— Lingonexportörerna synas redan skola vilja begagna sig af att trafiken på Trälleborg—Sassnitz-routen åter öppnats. I dagarna ha afgått flera vagnar med lingon, alla med Berlin som bestämmelseort.

— Försvarsutskottets definitiva beslut, grundade på öfverenskommelse, mellan högerpartierna och det liberala partiet vid öfverläggning genom delegerade från dessa partier under medverkan af statsministern, föreligger. I hufvudsak ansluta sig dessa beslut till k. m:ts förslag.

— Social-Demokraten uppgifver att enligt säkert förljudande det tillsatta, särskilda utskottet med starkt flertal tillstyrkt den k. prop. om tobaksmonopol samt att utskottets förslag skulle enligt samma källa innehålla mycket afsevärda förbättringar af det kgl. förslaget.

— Riksbanken sänkte d. 28 aug. växeldiskontot och räntesatserna med en half proc.

Krigslyckan vänder sig.

Tyskarna lida nederlag på nederlag i Frankrike och drifvas alltjämt tillbaka af de allierade. Inga afgörande drabbningar hafva ännu stått.

Ryssarna fortfarande segerrika i östern.

Tyske kronprinsen och två andra tyska prinsar uppgifves hafva blifvit dödade.

Tyskarna söka förhindra utförsel af lifsförnödenheter från de skandinaviska länderna till England. — Tyskarna i finskt farvatten.

Tyskarna drifvas tillbaka i Frankrike. Se där den för engelsmännen glädjande nyheten. Tyskarna, som likt en lavin gått mot Paris och hotande stodo i dess närhet, ha nu drifvits tillbaka af de allierade.

Tyska och allierade trupper hafva utkämpat heta strider, hvilka togo sin början i måndags f. v. Hittills hafva de allierade varit de segrande, och det inger förhoppningar om, att de skola lyckas drifva tyskarna ur Frankrike, om detta också skall taga veckor, ja, månader. Tyskarna befinna sig i en mycket farligare position än de allierade, ty de måste antingen rycka framåt eller drifvas ut ur landet. De måste fullständigt besegra de allierade, eller deras ställning blir totalt ohållbar. Det kan antagas, att tyskarna komma att göra en förtviflad ansträngning att bryta sig igenom den franska centern och rifva upp flyglarna. Tills denna attack gjorts, är det för tidigt att säga, att afgörande segrar vunnits.

Det synes vara ganska klart, att tyskarna måst ändra sina planer. Den häftiga tyska frammarschen mot Paris från norr var en del i en stor plan, som misslyckades. Tyskarna planerade tydligen att krossa den relativt svaga franska flygeln genom snabbhet i rörelserna och stora truppmassor. Under tiden skulle armeerna i öster tränga sig igenom försvarslinjerna utmed gränsen och förena sig med de norra armeerna på slätterna norr och öster om Paris. Den kombinerade armeen, en miljon man stark, skulle kasta sig öfver den franska hufvudstyrkan och intaga den franska hufvudstaden. Den 1 september skulle kriget varit slut.

Men planen misslyckades. De norra tyska armeerna nådde trakten kring Paris icke långt efter den utsatta tiden. Men armeerna i öster höllos fortfarande tillbaka af de franska trupperna vid gränsen, där den franska armens hufvudstyrka förlagts, trots det förstärkning syntes nödvändig i norra Frankrike. Den tyska högra flygeln hade misslyckat att krossa motståndaren, och den kom till Paris med bataljonerna decimerade, moralen förstörd, infanteriet upprifvet och förrådet förminskade till ett minimum. För svag att anfalla Paris yttre befästningar, blef den tvungen att tåga mot öster för att om möjligt komma i beröring med de tyska trupperna, som kommo från denna riktning. I det ögonblick de ändrade taktik, togo de brittiska och franska armeerna till offensiven och lyckades drifva tyskarna tillbaka. Den tyska högra flygeln har drifvits från ställning till ställning. Allt ser här lyckosamt ut för de allierade.

Den verkligt farliga punkten ligger emellertid i öster. Om tyskarna kunna bryta igenom den franska armeen vid Vitry eller vid någon punkt mellan Vitry och Vedun, kunna följderna blifva allvarliga nog. Om tillräckligt med trupper lyckas komma igenom, kunna de genom att svänga åt öster drifva hela den vänstra franska flygeln tillbaka till de franska fästningarna. Denna fara är naturligen tydlig för den franska generalstaben, hvilken otvifvelaktigt tagit sina mått och steg för att göra försvaret synnerligen starkt här. Mycket få nyheter komma från denna del af krigsteatern, men de som komma, äro glädjande för de allierade. Om dessa kunna hålla sig i femton dagar, kommer antagligen den tyska invasionen i Frankrike att få en ände med förskräckelse.

Under tiden lida österrikarna förkrossande nederlag mot ryssarna, som i miljoner tränga sig framåt. Galizien är i deras våld och två tredjedelar af Ostpreussen. Ryssarna hafva tagit 120,000 österrikare till fånga. Äfven Serbien har börjat röra på sig och vunnit segrar öfver österrikarna. Tyskarna lära nu draga sina trupper från den östra krigsskådeplatsen till den västra.

I Sverige, Norge och Danmark resa nu tyska agenter omkring och söka genom att bjuda öfverpris för lifsförnödenheter hindra utförsel till England.

Dagshändelserna under den förflutna veckan äro som följer:

Den 9 september.

Officiella rapporter från både Paris och London gifva vid handen, att de allierade företagit lyckosamma rörelser mot tyskarna. Från London rapporteras, att engelsmännen drifvit fienden tillbaka tio mil, och att de allierade vinna mark utmed floderna Uurcq och Petit Morin.

Sårade soldater, som anländt till Paris, omtala, att striderna i Champagne-distriktet varit synnerligen heta och förlusterna stora.

Slaktningen, som nu pågår öster om Paris, och i hvilken hundratusentals man deltaga, lofvar att blifva den mest afgörande, som hittills hållits.

Som svar på tyskarnas anhållan om ett tjugufyra timmars stillestånd för att begrafva döda och taga hand om sårade, sände de franska myndigheterna följande budskap: "Vi bevilja eder denna tid för att komma ut ur Frankrike".

Ryska trupper kämpa fortfarande med österrikarna i Rawadistriktet i ryska Polen. Fäktningen är så godt som oafbruten, och man vet icke, hvem som här skall blifva den segrande.

Från Frankrike meddelas, att detta land sändt reservister till Marocko för att ersätta de reguliära trupper, som nu tjäna i Frankrike.

Christabel Pankhurst, den kända suffragettlederskan, har visat sitt patriotiska sinnelag, i det hon förklarat, att suffragetterna äro redo att hjälpa de stridande i den mån de kunna och på det sätt, som kan anses lämpligast.

Två viktiga slag mellan ryska och österrikiska trupper utkämpas nu, och om de förra segra, torde vägen stå relativt öppen till Wien och Berlin.

Paris jublar öfver truppernas segrar förliden söndag, då tyskarna drefvos tillbaka 18 mil nästan utan strid.

Öfverstelöjtnant R. W. Paterson af 34 Fort Garry Horse har utnämnts till befälhafvare öfver sjätte infanteribataljonen i Valcartier.

Enligt ett Berlinertelegram till Italien, lära såväl rikskansleren von Bethmann-Hollweg som utrikesminister von Jagow till kejsaren inlagt sina resignationer. Anledningen härtill säges vara den, att de hållas ansvariga för det diplomatiska misstag, som ledde till föreningen mellan Frankrike, England och Ryssland.

Den 10 september.

Ryssarna säga, att de vunnit fullständiga segrar öfver österrikarna vid Rawa Ruska, nordväst om Lemberg. Zaren har tre och en half miljon man färdiga att marschera mot Berlin. Han förklarar, att den tyska hufvudstaden måste tagas.

Officiella rapporter från den franska regeringen gifva vid handen, att den offensiva taktik, som de senaste dagarna följts af de allierades armeer, har haft till följd att tyskarna drifvits tillbaka 25 mil. Tyskarnas ansträngningar att bryta sig igenom de franska linjerna vid Ourcq ha äfven misslyckats.

Tyskarna lida tydligen brist på amunition och hafva svårigheter med provianteringen, och franska krigsdepartementet meddelar officiellt, att "tyskarna på det hela börja att retirera".

Ryska och österrikiska trupper utkämpa fortfarande långvariga strider i Lublin-distriktet, ryska Polen. Ett officiellt meddelande från St. Petersburg säger, att både de österrikiska och tyska trupperna hafva drifvits från sina befästningar och ha retirerat i sydlig riktning.

Slagfältet i Frankrike är det samma, på hvilket Napoleon kämpade 1814, med befästade läger på båda flyglarna och centern. Paris täcker den vänstra flygeln, Charlons centern och Verdun den högra flygeln, under det rörliga trupper äro färdiga att rycka in, hvarhelst linjerna hotas.

Vitry-le-Francois och Montmirall synas vara de punkter, där hufvuddrabbningarna äga rum, och där blodbadet varit störst. De allierade sträfva att förebygga tyskarnes vändningsrörelse med en massa trupper sammansatta af många armeekårer.

Konung George har utsändt ett budskap till de brittiska dominierna och kolonierna, i hvilket han säger, att Storbritannien icke ville detta krig, och hvari han uttrycker sitt varmaste tack för den hjälp, som kommit från kolonierna.

Maubeuge, en fransk fästning, har fallit i tyskarnas händer, och enligt en rapport från Berlin, säga tyskarna, att de tagit 40,000 fångar och 400 kanoner.

Den officiella brittiska pressbyrån rapporterar, att Hvita Stjärn-linjens ångare Oceanic förlist vid den skottska kusten. Befäl och manskap räddades.

Dr. Poutsma, en arbetsledare i Sydafrika, säger, att kejsarens krigsproklamation var daterad 1912, och att tvåan ändrats till en fyra.

Ett meddelande från vicekungen af Indien, som upplästs i underhuset, säger, att höfdingarna och befolkningen i detta land erbjudit icke blott ekonomisk hjälp, utan äfven äro villiga att sända folk ut i kriget.

England bereder sig på att mottaga belgiska flyktingar. Sextio tusen väntas de närmaste dagarna.

Kapten Necteroff, den ryske aviatören, omkom, då han flög rätt på en österrikisk flygare, hvilken höll på att släppa ned bomber.

Inrikesminister McKenna har öfvertagit den officiella pressbyrån, meddelades från London i går. Han tillkännagaf samtidigt att åtgärder blifvit vidtagna för reorganisation i censuren, så att nyheter, som godkänts af denna, kunde genast sändas till Förenta Staterna och Canada. Han försäkrade att alla underrättelser, som ej vållade obehag för de allierade i deras rörelser, skulle meddelas åt pressen.

Öfver London meddelades i går att Norddeutsche Allg. Zeitung, tyska regeringens officiella organ, offentliggjort att kejsar Wilhelm sändt ett viktigt budskap till president Wilson. Hvad det innehåller, vet man naturligtvis inte, men man föreställer sig att det kan röra sig om fredsförslag.

Den 11 september.

Det är tydligt, att de tyska truppmassorna i den stora strid, som nu rasar i Frankrike, och i hvilken 3,000,000 man deltaga, retirera. De allierade hafva drifvit dem tillbaka 37 mil, därför 12 mil under dessa senaste 24 timmarna.

Både engelska och franska trupper hafva öfvergått floden Marne; engelsmännen hafva tagit fångar och kanoner. Den häftigaste striden utkämpas mellan Mailly och Vitry-le-Francois.

I en strid mellan engelsmän och tyskar i Nyasaland i brittiska Centralafrika, hafva tyskarna, enligt den officiella brittiska pressbyrån, drifvits tillbaka till floden Songwe, som ligger på gränsen mellan de brittiska och tyska protektoraten.

Prins Joachim Albrecht af Preussen syssling till den tyske kejsaren, har blifvit sårad i en sammandrabbning.

Både de tyska och de allierades armeer i Frankrike ha erhållit förstärkningar, och det ser ut, som om striden i Frankrike kommer att vara några dagar.

Rapporterna om de ryska och österrikiska armeernas rörelser äro magra, men ett telegram från St. Petersburg säger, att det tros, att den tyske kronprinsen blifvit utnämnd till högste befälhafvare öfver de trupper, som strida mot ryssarna.

Den brittiska premierministern har uppmanat flere att taga värfning. När regeringens planer blifvit fullbordade kommer den brittiska armeen att räkna 1,854,000 man.

De brittiska förlusterna till den 7 september uppgå till 19,000 i dödade, sårade och saknade.

Ryska armeen har intagit Krakau, en stark fästning i Galizien, det största hindren för den ryska armeens frammarsch mot Breslau.

Tyskland har nu tretton armeekårer mot Ryssland, hvilka äro i godt skick. Tyskarna sägas hafva gjort sig skyldiga till grymheter mot sitt eget folk, såsom fallet var i Belgien.

Paristidningar tro, att tyskarna blifvit öfverlistade, och att de tvingats tillbaka till den farliga positionen mellan Rheims och Verdun.

En person tillhörande Röda Korset i Belgien uppgifver, att tyskarnes vård om de sårade är mycket dålig.

Belgierna hafva åter tagit till offensiven och hafva tagit tre hundra tyska fångar. Trakten kring Antwerpen har öfversvämmats.

Lägret i Valcartier har nu börjat tränа i brigadoperationer i en skala, som förekommer i verkligt krig. Flera sparkbollsmatcher mellan sparkbollsstjärnor ha arrangerats i lägret.

En amerikansk grufingenlör säger, att en ny nationell anda börjat göra sig gällande i Ryssland. Zaren åker ut utan bevakning och större frihet har gifvits folket. I Sibirien ha många politiska fångar frigifvits.

Den 12 september.

Den tyska högra flygeln och centern retirera fortfarande för de allierade i Frankrike, enligt en officiell rapport. Kanoner, män och proviant ha tagits af de allierade.

Semlin i Österrike, beläget midt emot Belgrad öfver floden, har intagits af serberna.

Ryssarna hafva tagit Tomaszow, ryska Polen, och hafva slagit tillbaka tyskarna nära Chorzele och Myszinec.

Rapporter från Ostpreussen gifva vid handen, att den ryska 22dra armekåren besegrats af tyskarna vid Lyck.

Ett telegram säger, att en del af tyska armeen i Belgien lider förfärlig brist på proviant.

Ett telegram från St. Petersburg säger, att ryssarna lyckats skilja den österrikiska vänstra flygeln från hufvudstyrkan nära Tomaszow och Rawa i ryska Polen.

President Poincare af Frankrike har sändt ett telegram till president Wilson, hvari förnekas, att fransmännen tillverka och använda dum-dumkulor, såsom den tyske kejsaren påstått.

Tyskarna gjorde icke motstånd och gåfvo sig genast, då trupperna från New Zealand nådde Samoa.

Den franska krigsbyrån meddelade kl. 3 e. m. (Parisertid), att tyskarna retirerade öfver hela linjen i Frankrike och endast gjorde svagt motstånd.

Ett officiellt engelskt meddelande säger, att engelska trupper gått öfver Ourcq och i morse förföljde tyskarnas högraf lygeln, hvars reträtt är snabb. Det förklaras, att den tredje franska armeen tagit en tysk armekårs artilleri.

Tyskarna hafva tagit en fästning sydväst om Verdun, och man tror, att deras afsikt är att omringa och afskära den starkt befästade staden Verdun från de allierade.

Telegram gifva vid handen, att ryssarna icke krossat österrikarna i Galizien, såsom förut uppgifvits. Nya och häftiga strider pågå i denna österriksiska provins.

Situationen i Ostpreussen är icke fdilt klar,m en inga underrättelser ha ingått, som kunna tydas så, att ryssarna gjort några nämnvärda framsteg där efter deras nederlag vid Allenstein. Senast sades de anfalla Königsberg.

(Forts. å sid. 4.)

SÄKERT I HAMN.

Åtta hvita män och en eskimåfamilj från Karluk äro nu i säkerhet i Nome, Alaska.

Åtta hvita människor och en eskimåfamilj, som räddats från det förlista canadensiska upptäcktsfartyget Karluk, äro i säkerhet ombord på tulljakten Bear, sedan de varit afskurna från fasta land på Frosen Wrangels island sedan januari månad. Ett trådlöst telegram till Washington i söndags kväll från Bear säger, att fartyget skulle anlända till Nome, Alaska, som i söndags. Telegrammet mäler äfven om tre dödsfall på ön, nämligen af George S. Malloch, geolog, Bjarne Mamem, assisterande topograf, och en sjöman vid namn John Brody.

Kapten Cochrans rapport lyder:

"Bear är nu på återväg till Nome med följande medlemmar af den canadensiska arktiska expeditionen: Munro, Williamson, McKinley, Hadley, Chaf, Templeman, Williams Maurer samt en eskimåfamilj.

Alla befinna sig väl under läkares vård och komma till Nome på söndag.

Sällskapet räddades af skonaren King och Wing den 7 sept. Öfverfördes till Bear den 8 sept., latitud 69 grader 55 minuter norr, longitud 175 grader 30 minuter väst.

Malloch och Mamam dogo af nephritis. Brody blef skjuten af våda. Åtta personer, som aldrig nådde Wrangel island, saknas. Bear kom 12 mil från Herald island. Klart väder och tjock is. Omöjligt att landa vid ön, men intet tecken till lif."

Brody förmodas vara sjömannen George Breddy.

Manitobas legislatur öppnas.

Den första sessionen af Manitobas jortonde legislatur öppnades i går eftermiddag. De vanliga ceremonierna uteblefvo, och inga inbjudningar hade utsändts.

Rösträttsfrågor.

Kvinnorösträtten afslås i svenska riksdagen, och "röströttsstrecken" stå kvar.

HÖGERN ÄR SIG LIK.

JUSTITIEMINISTER HASSELROT ÄR FÖR KVINNORÖSTRÄTT.

Trots de hotande tiderna, som ju ge helt annat att tänka på, lyckades de ständigt återkommande rösträttsdebatterna i år väcka rätt mycket inträsse, särskildt rösträttsfrågan. Denna fråga beredde också i Första kammaren en stor sensation: medan högerns ledare envist tego, öfverlämnande afslagsmotiveringen åt hr K. J. Ekman, uppträdde justitieministern, hr Hasselrot, varmt för den politiska rösträttens utsträckande äfven till kvinnorna. Detta kom dock för sent; högermajoriteten hade redan fattat sin ståndpunkt och nedslog förslaget med ungefär den vanliga röstöfvervikten, såsom ett telegram för några veckor sedan redan meddelat.

Likaså afslogos alla förslag om borttagande af de återstående s. k. rösträttsstrecken för män. Ett af dessa, fattigvårdsstrecket, tyckes dock moget för en revision. Äfven en stor del af högern i Andra kammaren gick nämligen med på den liberala reservationen härom, som därför där antogs med öfverväldigande majoritet.

Från debatterna följer ett kort referat här nedan.

I Första kammaren öppnades debatten angående kvinnorösträtt af hr Ekman i Jönköping, som ansåg att frågan ännu icke är mogen för sin lösning.

Mr. M. Hellberg erinrade om den kvinliga rösträttspetitionen, om den stora kvinliga försvarspetitionen samt kvinnornas insats vid senaste val, en insats som högern icke har skäl att klaga på. Trodde icke på möjligheten att längre hålla kvinnorna utanför ett direkt politiskt inflytande. Så snart de danska kvinnorna fått rösträtt, är Sverige det enda af de fyra nordiska länderna, som förmenar kvinnorna denna rätt.

Hr Skarsted yrkade bifall. Hr Boberg talade för afslag.

Justitieministern tog därefter till orda.

Hvad kvinnan begär är att få ett ord med då det gäller afgörandet af landets lifsfrågor. Hvarför vägrar man henne detta? Har hon icke i allt sitt värf hittills fyllt sin plikt? Jo. Har icke hennes rösträttsrörelse präglats af sans och ansvarskänsla? Har hon icke i försvarsrörelsen visat en glädjande entusiasm? Om mannen mähända tänker mera med hjärnan, så talar för kvinnan hennes hjärta. Något fullgodt skäl för att vägra kvinnan rösträtt hade icke anförts.

Med 76 röster mot 46 afslogs emellertid förslaget om kvinnorösträtten.

I Andra kammaren yrkade hr Lundström i Göteborg afslag. Hr Edén betonade, att kvinnans plats i samhället vore lika berättigad som mannens och att i det samhälleliga arbetet behöfvas alla krafter, alltså äfven kvinnorna. Hr Hallendorff ansåg icke detta liktydigt med att samma uppgifter böra tillfalla mannen och kvinnan. Kvinnan kan göra sig gällande på annan väg än rösträttens.

Hr Pettersson i Södertälje medgaf, att kvinnan redan har ett visst inflytande, men ansåg bättre, att hon finge utöfva detta med än utan ansvar. Hr Åkerlund ville påstå, att den ifrågasatta s. k. reformen skulle frånryeka landsbygden så godt som all makt och koncentrera den i städerna och industricentra.

Härpå bifölls förslaget med 107 röster mot 84. På grund af Första kammarens afslag har dock frågan förfallit.

Hr Brantings motion om borttagande af rösträttsstrecken föranledde i Första kammaren debatt, öppnad af hr Aug. Ljunggren, hvilken yrkade bifall till hr Edéns reservation om borttagande af fattigvårdsstrecket.

Hr Clason ville afvakta fattigvårdslagstiftningskomiténs betänkande, innan frågan om fattigvårdsstrecken upptages. De öfriga strecken funnes intet skäl att afskaffa.

Hrr Jac. Larson och Ol. Olson yrkade bifall till motionen.

Efter ett anförande af hr Hellberg, som vädjade till kammaren att gå med på en skrifvelse om upphäfvande af det orättvist verkande fattigvårdsstrecket, var debatten slut, och med 77 röster mot 59 afslog kammaren alltsammans.

I Andra kammaren yrkade hr Sterne bifall till motionen.

Hr Palmstjerna vände sig mot fattigvårdsstrecket, hvarunder en familjeförsörjare ofta hamnade endast därför att hustrun, då hon skulle föda nya fosterlandsförsvarare till världen, måste inläggas å allmän sal å barnbördsinrättning.

Hr Edén ansåg, att det låg en viss logik i att samhället kräfde skattepliktens fullgörande af den, som ville ha röst. Däremot medgaf talaren, att

(Forts. å sid. 5).